

Klimat- och näringslivsdepartementet

Mineral Prospekting i Sverige AB
c/o advokat Joel Mårtensson
Mannheimer Swartling
Advokatbyrå AB
joel.martensson@msa.se

Överklagande av Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut att bilda naturreservatet Temminki-Markkatieva i Kiruna kommun

Regeringens beslut

Regeringen ändrar Länsstyrelsen i Norrbotten läns beslut på så sätt att naturreservatet inte ska omfatta området med kobolt-fyndigheten Ahmavouma som utgör ett riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken, utpekat i Sveriges geologiska undersöknings beslut den 17 juni 2024 i ärende 31–916/2023, se *bilaga 1* och att följande undantag från föreskrifterna för naturreservatet införs inom området för undersökningstillståndet Huornaisenvuoma nr 5.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för mineralutvinning som sker under eller ovan jord och därmed sammanhängande följdverksamheter under förutsättning att andra erforderliga tillstånd lämnats.

Ärendet

Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade den 21 juni 2023 i ärende med dnr 511-8188-2016 att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken bilda naturreservatet Temminki-Markkatieva i Kiruna kommun. Av beslutet framgår det att syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Områdets höga naturskogsvärden och karaktär av orörd vildmark ska bevaras. Delar av området är sedan tidigare skyddat som naturreservat genom det tidigare beslutet om Markkatieva naturreservat, men har genom beslutet fått delvis nya föreskrifter. Beslutet finns i *bilaga 2*.

Mineral Prospekting i Sverige AB ("bolaget") har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar i första hand att beslutet ändras så att de delar som

överlappar bolagets undersökningstillstånd Huornaisenvuoma nr 5 samt en buffertzona om en kilometer runt detta område undantas från reservatsbildningen. I andra hand yrkar bolaget att reservatsföreskrifterna ska ändras i vissa delar.

Bolaget anför i huvudsak följande. Utvidgningen och nybildandet av Temminki-Markkatieva naturreservat strider mot officialprincipen då ärendet inte är tillräckligt utrett i enlighet med 23 § förvaltningslagen. Ett bildande av ett naturreservat är ett beslut som har långtgående konsekvenser och innebär att områdets användning begränsas. I praktiken omöjliggörs användning för andra syften än reservatets.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har slutfört en utredning avseende fyndighetens beskaffenhet och betydelse och funnit att fyndigheten utgör ett riksintresse för värdefulla ämnen och mineral enligt 3 kap. 7 § miljöbalken. Det är med anledning av detta tydligt att ärendet inte har utretts som dess beskaffenhet kräver.

Undersökning och utvinning av mineraler är ett starkt samhällsintresse. Fyndigheten utgör ett riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken och ska som sådant skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra mineralutvinningen i området. Beslutet om naturreservat medför ett påtagligt försvårande för mineralintresset. För att inte orsaka skada på mineralutvinningsintresset bör berörda delar av området undantas från reservatsbildningen.

Bolaget menar även att länsstyrelsens beslut står i strid med 7 kap. 25 § miljöbalken eftersom bildandet av naturreservatet inte är proportionerligt.

Skälen för regeringens beslut

Ett område får med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. I beslut om att bilda naturreservat ska enligt 7 kap. 5 § miljöbalken skälen för beslutet och de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet anges. Av 7 kap. 25 § miljöbalken följer att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser om

naturreservat inte får gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Regeringen konstaterar att det aktuella området hyser höga naturvärden av skilda slag. De höga limniska värdena i området är sedan 1980-talet klassade som riksintresse för naturvård, mycket med anledning av dess opåverkade karaktär. Regeringen konstaterar också att Lainioälven med biflöden ingår i ett Natura 2000-område och att det även pekats ut som värdefullt för dess fiskevärden. År 2017 pekades området ut som riksintresse för friluftsliv.

SGU har den 17 juni 2024 pekat ut området i Ahmavouma som ett sådant mark- och vattenområde som är av riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken.

Vid en avvägning mellan intresset av att bevara värdefull naturmiljö och intresset av att kunna ta vara på eventuella samhällsviktiga mineraler i framtiden bedömer regeringen att naturreservatsområdets utformning bör ändras så att området som omfattas av det nu utpekade området med kobolt-fyndigheten i Ahmavouma, inte ingår i reservatet, se *bilaga 1*.

Vad avser bolagets yrkande om att området för undersökningstillståndet Huornaisenvuoma nr 5 helt ska undantas från reservatsbildningen gör regeringen följande bedömning.

Länsstyrelsen har i sitt beslut tillfört ett undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A, undantag 8. Undantaget innebär att inom det område som omfattas av undersökningstillståndet inklusive en kilometer buffertzona – dock inga delar av det äldre naturreservatet Markkatieva – ska föreskrifterna inte utgöra hinder för undersökningsarbete enligt gällande mineralagstiftning, under förutsättning att naturreservatets syfte tillgodoses. För att skydda naturreservatets biologiska mångfald och värdefulla naturmiljöer ska vissa villkor följas vid undersökningsarbetena.

Den del av det utpekade området av riksintresse för mineral, Ahmavouma, som också ingår i området för undersökningstillståndet ska nu inte ingå i reservatet. I det område som omfattas av undersökningstillståndet utanför området av riksintresse för mineral anser regeringen att länsstyrelsen i sitt beslut har gjort en rimlig avvägning mellan naturskyddet och mineralintresset och att undantaget för undersökningsarbete ska fortsätta gälla i den del av området som omfattas av undersökningstillståndet Huornaisenvuoma nr 5 inklusive buffertzonen på en kilometer.

Regeringen bedömer dock att det finns skäl att införa ett ytterligare undantag för att tillförsäkra att eventuell mineralutvinning kan ske under eller ovan jord inom det område som nu omfattas av undersökningstillståndet.

Det nionde undantaget till föreskrifterna i punkt A bör därutöver vara tillräckligt för att tillförsäkra att eventuell mineralutvinning även kan ske i övriga delar naturreservatet – om den sker under jord – och möjliggöra eventuella sammanhängande följdverksamheter som behövs vid mineralutvinning i området. Detta undantag förutsätter att syftet med naturreservatet kan tillgodoses.

På regeringens vägnar

Romina Pourmokhtari

Bastian Ljunggren

Kopia till

Länsstyrelsen i Norrbottens län